



Verksamhetsberättelse

Svenska ICOM verksamhetsåret 2016

Medlemmar

Svenska ICOM har haft följande medlemsutveckling baserat på betalande medlemmar:

	2013	2014	2015	2016
Institutionella medlemmar	92	560 (110)	639 (113)	594
Ordinarie individuella medlemmar	333	483	390	428
Pensionerade medlemmar	255	268	274	271
Studerandemedlemmar	62	74	80	76
Summa	742	1.385	1.383	1.369

Den stora ökningen i kolumnen institutionella medlemmar från 2013 till 2015 beror i hög grad på ett ändrat räknesätt. Tidigare räknades varje institution som en medlem, men som en anpassning till den centrala administrationen i Paris räknas numera antal kort/stickers dessa institutioner får genom sitt institutionella medlemskap. Varje institution får mellan 3 och 8 kort baserat på omsättning. Därför kan variationen mellan två år se stor ut, men i realiteten handla om några enstaka institutioner som inte har betalat. För 2016 syns en liten minskning för institutionella medlemmar, pensionerade och studenter. Dock har ordinarie individuella medlemmar åter börjat öka, vilket är positivt.

Minskningen av individuella medlemmar mellan åren 2014 och 2015 bedöms bero på att institutionerna fick fler museikort som personalen kan nyttja även om de inte är individuella medlemmar. För att engagera sig aktivt i någon av ICOMs kommittéer krävs individuellt medlemskap och styrelsen avser att fortsatt uppmuntra alla museiprofessionella till individuellt medlemskap.

Medlemsavgifter

Under 2016 har alla medlemsavgifter varit oförändrade jämfört med föregående år.

<300.000	3.400:-	3 kort
300.000-1.000.000	4.200:-	4 kort
1.000.000-10.000.000	5.900:-	5 kort
10.000.000-50.000.000	7.900:-	6 kort
50.000.000-100.000.000	8.400:-	7 kort
>100.000.000	8.900:-	8 kort
Individuella medlemmar	650:-	
Studerande och pensionärer	350:-	

Styrelsen

Efter årsmötet 2016 fick styrelsen för Svenska ICOM följande utseende:

Nyval

Ordförande: Katherine Hauptman, Historiska museet, 3 år

Ledamot: Daniel Wetterskog, Vasamuseet, 3 år

Sittande

Sekreterare: Lina Ahtola, 1 år

Kassör: Susanne Beckmann, 2 år

Ledamöter: Charlotta Jönsson, Dunkers kulturhus, 2 år

Elina Nygård, Åjtte museum, 2 år

Monica Gustafsson, Västarvet, 1 år

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden under verksamhetsåret 2016. 3 av dessa har varit telefonmöten.

Valberedningen inför årsmötet bestod av Samuel Thelin, Fredrik Svanberg och Louise Andersson.

Årsmöte

Årsmötet ägde rum den 19 april i samband med Riksförbundet Sveriges Museers vårmöte i Linköping. Svenska ICOM bjöd på lunch i samband med årsmötet, vilket hade ca 27 deltagare. I samband med årsmötet diskuterades bland annat tolkningen av olika begrepp i ICOMs definition av museum.

Till ny valberedning valdes Louise Andersson (sammankallande), Stefan Bohman och Magnus Olofsson.

Till Revisorer valdes Samuel Thelin och Birgitta Fredriksson.

Medlemsservice

Medlemsservicen är en viktig del av Svenska ICOMs verksamhet. Det praktiska arbetet sköts av Contactcenter, Samhall i Visby, med vilka Svenska ICOM har ett avtal. De skickar ut medlemskort, stickers, svarar på medlemsfrågor m.m. Styrelsen är tacksam för det arbete som görs av Contactcenter i Visby.

Charlotta Jönsson har i styrelsen haft huvudansvaret för medlemsfrågorna.

Under årsmötet 2015 väcktes en övrig fråga från Eva-Sofi Ernstell ordförande i ICOMAM om att kontaktuppgifter i vissa kommittéers medlemsregister inte är fullt uppdaterade. Styrelsen har tagit med sig denna fråga och haft dialog med ICOMs internationella sekretariat. Vi räknar med bättre rutiner från 2017 då det internationella sekretariatet nu jobbar med att utveckla nya rutiner för sina medlemsregister.

Ekonomi

Svenska ICOM har för verksamhetsåret 2016 fått 125.000 kr från Statens kulturråd, vilket är oförändrat bidrag, som dock inte täcker Svenska ICOMs utgifter. Övriga kostnader ska täckas av överskott från medlemsavgifter. Huvudparten av medlemsavgifterna går dock direkt till ICOM centralt eftersom medlemmen finansierar den gemensamma internationella verksamheten. Enligt ICOMs solidaritetsprinciper regleras storleken på medlemsavgiften i fyra kategorier beroende på landets BNP där de ekonomiskt starkare länderna bidrar med högre avgifter.

Eftersom avgiften till Paris betalas i Euro är den ekonomiska situationen alltid osäker. I ett läge då kronan sjunker i värde gentemot euron försämras Svenska ICOMs ekonomi.

Ekonomi för 2016 har gått med underskott på 28.965 sek. En orsak till det är att 2016 var ett år med ICOMs generalkonferens (inträffar vart tredje år), vilket medförde högre kostnader för styrelsens resor än under 2015. En annan orsak är utvecklingen av Eurokursen under året och det faktum att Svenska ICOMs medlemsavgifter för individuella medlemmar inte fullt ut täcker den avgift vi betalar till ICOM centralt. Därför behöver vi höja medlemsavgifterna 2017 för att hålla ekonomin i balans nästkommande år.

Susanne Beckmann har i styrelsen fungerat som kassör.

Resebidrag

En viktig del av Svenska ICOMs arbete är att dela ut resebidrag. Under året har resebidrag till medlemmar om totalt 75.000 sek utbetalats. Bidragen redovisas genom reseberättelser som publiceras på Svenska ICOMs webbplats och facebookside. Fjorton reseberättelser har kommit in under 2016, de finns att läsa här: <http://icomsweden.se/om-icom/reserapporter>. Charlotta Jönsson har i styrelsen ansvarat för mottagande av ansökningar av resebidrag, där styrelsen kollektivt fattar beslut om utdelandet enligt en prioriteringsordning som finns redovisade på webbplatsen.

Digitala kanaler

Vi har fortlöpande uppdaterat vår webbplats med medlemsbrev, reseberättelser, protokoll och annan information. Den mest frekventa och aktuella nyhetsspridningen sker dock genom Svenska ICOMs facebookside som i dagsläget har 1164 gillare. På facebook delar vi både särskild information kopplad till Svenska ICOM och andra tips eller relevanta nyheter. Under 2016 skapade Svenska ICOM även ett twitterkonto.

Digital information om Svenska ICOMs arbete delas också i samverkan med samarbetspartners, t.ex. på en särskild webbplats och blogg för 2017 års konferens "Difficult Issues in Museums" i samverkan med ICOM Nord och ICOM Tyskland.

Förfrågningar, expertuppdrag och externa kontakter

En viktig del av verksamheten är att hantera frågor i museiärenden från enskilda medlemmar, museer, organisationer eller myndigheter. Två återkommande frågor är stöd i tolkningar av ICOMs etiska regler och definitionen av vad som är ett museum. Till exempel bistår vi med rådgivning till Myndigheten för kulturanalys när det gäller klassificering av museer till den årliga museistatistiken. Under året har vi också svarat på förfrågningar rörande exempelvis tillgänglighet till museisamlingar och etiska principer för värdering av samlingsföremål.

Svenska ICOM har tillsammans med representanter från olika museer och Riksförbundet Sveriges museer fört omfattande diskussioner och lagt förslag till Gallra – en verktygslåda för museer. Underlaget har varit Disposal toolkit från Museum Association och Retningslinjer for avhending från Kulturrådet i Norge.

Vi har även samverkat i ett projekt mot illegal handel med kulturföremål från Syrien och Irak med Världskulturmuseerna, Svenska Uneskorådet och Riksantikvarieämbetet. Med Svenska Uneskorådet har dessutom fördjupad dialog inletts för att initiera samarbeten på fler områden och inte minst samverka för mer offentlig diskussion kring museifrågor. I ett första

led har Svenska ICOMs ordförande medverkat i en intervju som publicerades på Svenska Unescorådets webbplats och som delades brett i olika sociala medier.

Vidare har Svenska ICOM haft dialog med Riksförbundet Sveriges museer och beslutat om en avsiktsförklaring för att fördjupa samverkan kring internationella museifrågor mellan organisationerna. Sedan tidigare samverkar vi om utmärkelsen Årets museum, som framöver kommer bli en större punkt på Vårmötesprogrammet.

Generalkonferens, General Assembly och Advisory Board i Milano

Katherine Hauptman, Lina Ahtola, Elina Nygård och Susanne Beckmann deltog i generalkonferensen som genomfördes i Milano den 3-9 juni 2016. Konferensen arrangeras vart tredje år och lockar ca 3000 deltagare från hela världen. I år var temat Museums and Cultural Landscapes. ICOMs 70-årsjubileum uppmärksammades med memorial lectures, en särskild utställning om ICOMs historia och en ny grafisk profil. Åtta reseberättelser har inkommit från deltagare från Sverige.

I samband med konferensen sammanträdde ICOMs General Assembly och Advisory Board. En ny ordförande för ICOM, Suay Aksoy från Turkiet, röstades fram. Även ett nytt Executive Council valdes. Läs gärna om delegaterna i ICOMs högsta organ på webbplatsen <http://icom.museum/the-governance/executive-board>. Ny ordförande för Advisory Board blev Regine Schultz från Tyskland.

Utförliga protokoll från General Assembly och Advisory Board finns här:

<http://icom.museum/the-governance/general-assembly/>

<http://icom.museum/the-governance/advisory-council/>

En central punkt var att justera ICOMs stadgar i syfte att tydliggöra och förenkla processerna, förändringarna godtogs vid ett Extraordinary General Assembly.

[http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/General Assembly-Minutes/Minutes_ExtraordinaryGA_9_July2016_ENG.pdf](http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/General_Assembly-Minutes/Minutes_ExtraordinaryGA_9_July2016_ENG.pdf)

Under General Assembly godtogs utkast till fyra resolutioner:

- Draft Resolution no. 1: The Responsibility of Museums Towards Landscape
- Draft Resolution no. 2: Inclusion, Intersectionality and Gender Mainstreaming in Museums
- Draft Resolution no. 3: Strengthening the Protection of Cultural Heritage During and After Armed Conflict, Acts of Terrorism, Revolutions and Civil Strife
- Draft Resolution no. 4: Promotion and Protection of Cultural Objects on International Loan

En ny strategisk plan för perioden 2016-2022 presenterades och godtogs.

http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/General_Assembly-Minutes/Minutes_GenAssembly_31st-Session_9July2016_ENG.pdf

Vi uppmanar alla medlemmar att läsa protokollen för att få kunskap om vilka frågor ICOM arbetar med just nu. Viktiga teman under 2016 var att motverka illegal handel med kulturföremål, etiska frågor i allmänhet, samt kopplingarna mellan definitionen av museum och de etiska reglerna.

Under året har Peter Keller, tidigare skattmästare, utnämnts till Generaldirektör för ICOMs sekretariat. En stor fråga för det internationella sekretariatet har varit att presentera nya förslag till förbättrad medlemservice och kontakter mellan de olika delarna av organisationen.

Ny grafisk profil

Under generalkonferensen lanserades en ny grafisk profil och logotyp för ICOM.

Museidefinition

Som uppföljning till arbetet som gjordes i det utskott som Svenska ICOM tidigare hade för tolkning av ICOMs museidefinition har styrelsen nu beslutat om en officiell svensk översättning av den rådande definitionen av vad som är ett museum. Till definitionen finns kommentarer som ska vara vägledande vid tolkning. Dessa presenteras på Svenska ICOMs webbplats.

Med anledning av att museifrågor diskuteras med ny kraft i såväl offentliga samtal som i politik bedömer vi att behovet av en svensk officiell översättning av ICOMs museidefinition är angelägen. Inte minst är frågan aktuell eftersom regeringens kulturarvsproposition föreslår en museilag där en definition ingår. Denna fråga kommer fortsatt vara central under 2017 när museilagen ska implementeras.

Internationellt pågår också fortsatt ett arbete med att förnya museidefinitionen. Svenska ICOM följer självklart detta arbete och definitionen kan följaktligen komma att modifieras framöver. Översättningen nedan gäller tills nytt beslut tas.

Officiell svensk översättning från och med 2017:

Ett museum är en permanent institution utan vinstintresse som främjar samhället och dess utveckling. Museet är öppet för allmänheten och förvärvar, bevarar, utforskar, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och hennes omvärld i utbildnings-, fördjupnings- och rekreationssyfte.

Konferensen "Difficult Issues in Museums" och samverkan ICOM Nord

Under året har samverkan fördjupats med ICOM Nord och ICOM Tyskland kring konferensen som äger rum på Dunkers i Helsingborg den 21-23 september 2017. En organisationskommitté och en redaktionell kommitté för konferens har bildats med representanter från alla samverkande länder. Arbete pågår med budget, praktiska arrangemang och call for papers. En särskild webbplats för konferensen har lanserats. Konferensen beräknas locka ca 300 deltagare internationellt.

Samarbete kring kampanj mot illegal handel med kulturföremål

Under 2016 initierades ett samarbete med Världskulturmuseerna, Svenska Unescorådet och Riksantikvarieämbetet kring en kampanj, kortfilm och webbplats riktad till eventuella svenska köpare av kulturföremål som är illegalt införda från Irak och Syrien. I samarbetet används bland annat ICOMs röda listor som har till syfte att öka kunskapen om kulturföremål som ligger i riskzonen för illegal handel. Samarbetet mynnar ut i en kampanj som lanseras 2017. Mer info om kampanjen finns här

<http://www.varldskulturmuseerna.se/hotatkulturarv>.

Etikfrågor

Vi har under 2016 har arbetet med att sprida kunskap om kursmaterialet kring ICOMs etiska regler fortsatt på en lågfrekvent nivå. Detta är dock framöver en prioriterad uppgift och styrelsen har därför diskuterat nya former för etikutbildningar och spridning av material för självstudier. Detta ska utvecklas mer under 2017. Ny etikansvarig i styrelsen är Daniel Wetterskog.

Blue Shield

Svenska ICOM tog för flera år sedan initiativet till att bilda ett svenskt Blue Shield. Formellt beslut om bildandet av en arbetsgrupp fattades hösten 2012. Arbetsgruppen bestod av ICOM, ICOMOS, ICA och IFLA, d.v.s. våra systerorganisationer inom kulturarvsområdet. En ansökan arbetades fram och skickades in. Blue Shield centralt har dock haft problem med sin organisation och därför har vår ansökan fastnat på vägen utan att bli godkänd, samtidigt har kommunikationen med Blue Shield haltat. Under 2016 ombildades centrala Blue Shield. Vi deltog i möten och workshops om en denna nystart under generalkonferensen i Milano, men styrelsen har i nuläget beslutat att inte driva frågan vidare om att skicka in en ny ansökan.

Årets museum

Svenska ICOM har ett samarbetsavtal med Riksförbundet Sveriges museer kring arbetet runt Årets museum, som delas ut på Museernas Vårmöte varje år. Detta är Riksförbundets och Svenska ICOMs gemensamma pris och samarbetet har under året fungerat mycket bra. Delegerat i juryn har från Svenska ICOMs sida under året varit Charlotta Jönsson. Årets museum 2016 blev Tekniska museet i Stockholm.

International Museums Day

Internationella museidagen har arrangerats kring den 18 maj varje år sedan 1977. 2016 deltog mer än 35.000 museer i ca 145 länder med någon aktivitet, som registreras via internationella ICOMs webbplats <http://network.icom.museum/international-museum-day>. Temat var Museums and Cultural Landscapes.

Kulturarv utan gränser

Svenska ICOM är en av stiftarna i Stiftelsen Kulturarv utan gränser. Svenska ICOMs två ledamöter i styrelsen är Ing-Mari Munktell och Lena Hejll.

Hans Manneby's minnesfond

Museum Horizon award delas sedan 2009 ut av Hans Manneby's minnesfond för musikutveckling. Varje år uppmärksammas en person som på ett innovativt sätt bidrar till att utveckla branschen. 2016 års pristagare blev Ildikó Lehtinen från Finland. Priset kommer att delas ut under Bok och Biblioteksmässan i Göteborg. Elina Nygård har fungerat som Svenska ICOMs representant i fonden. Mer information finns på: <https://www.museumhorizon.se/>

Uppföljning utskott för museidefinition samt för sponsringsfrågor

Styrelsen har under 2016 bedömt att utskottet som arbetat med museidefinitionen gjort ett bra grundläggande arbete. Styrelsen har därmed kunnat omhänderta frågan och beslutat om en officiell svenska översättning. Utskottet får vila i avvaktan på att frågan om en förändring av definitionen kommit vidare i de internationella organen.

Förfrågan har tidigare år väckts vid från årsmötet om att ICOM ska engagera sig i sponsring och finansiering. Styrelsen har under 2016 beslutat att inte fortsätta med utskottet för sponsring, men att svenska ICOM engagerar sig kring frågor kring finansiering bl.a. med fokus på förbättrade möjligheter för verksamheterna att vara självständiga.

Ny verksamhetsplan 2017-2019

Styrelsen har arbetat fram en ny verksamhetsplan som gäller för 2017-2019. Verksamheten har delats in i fyra områden: 1) Nationellt – opinion, 2) Internationellt – nätverk, 3) Etikfrågor - utbildning och 4) Medlemservice.

Verksamhetsplanen finns på webbplatsen.

Med verksamhetsplanen har styrelsen även formulerat en ny övertygelse, vision och mission för Svenska ICOMs arbete.

Övertygelse: Museer ger möjlighet att förstå alla människor oavsett tid och rum

Vision: Svenska ICOM är en tydlig röst för demokratiska museer i ett internationaliserat samhälle

Mission: Svenska ICOM utbyter internationella erfarenheter, bidrar till att stärka museernas samhällsroll, utvecklar etikmedvetenhet i museiverksamheten och stöttar medlemmarna